

49

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Πατ. 49/1970*

Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

28 Μαρτίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόφελις) Άγιοι.. Άνάργυροι.
(παιλιότερον όνομα : Τρομαιλῆ..), Έπαρχίας .. Λαριόνης...
Νομού ... Λαριόνης.....
2. Όνοματεπώνυμον του ξετάσαντος και συμπληρώσαντος Μιχάλης
Βαρδακούλης... επάγγελμα ... διδάσκαλος.....
Ταχυδρομική διεύθυνσις Άγιοι Άνάργυροι.. Λαριόνης.....
Πόσα έτη διαμένει εις τον ξεταζόμενον τόπον. άνω ή μη γνήσια (1932)
3. Άπό ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αι παρατιθέμεναι πληροφοριαί :
- α) όνομα και επώνυμον 1) Δημήτριος Μπακλαρωτίτης...
2) Άχιλλεύς Ποταμιώτης... 3).....
ήλικία 72, 78, ... γραμματικά γνώσεις. άσάφιστοι.. άμφοτεριού
τόπος καταγωγής Άγιοι Άνάργυροι
Λαριόνης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α. Α. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποια αγροτικά περριοχαι προωρίσαντο διά σποράν και ποια διά
βοσκήν ποιμνίων ; Όλιόκληρο.. ή.. περωκί.. έχρησι-
μοποιείσ και δια το δια.....
Ύπάρχον αυται χωρισται ή ένηλλάσσοντο κατά χρονικά διαστή-
ματα ; .. έμλλαβωντο.. άμολογ ή.. ή.. έμωφα.....
- 2) Εις ποίους ανήκον ως Ιδιοκτησιαί ; α) εις φυσικά πρόσωπα,
δηλ. εις τούς χωρικούς· β) εις γαιοκτήμονας (Έλληνας ή ξένους, ως
π.χ. Τούρκους)· γ) εις Κοινοτήτας· δ) εις μονάς κλπ. ....
Τοίριμος και Έλληνας.. γαιοκτήμονας.....
- 3) Ό πατήρ διατηρεί την περιουσίαν του συγκεντρωμένην και μετά τον
γάμον των τέκνων του, διανεμομένης ύπ' αυτών μετά τον θάνατόν
του ; ..... ? Όχι.. Μιχ.. και γαμιν.. και.. και...
και παρφέρι.. και ουλί.. υπαίλι.. ή.. κηριλι.. και.. και
μινι και Όμι μι ή κηριλιρο και

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; .....

Περιβόλιον... οὐκ ἔργαζον... καὶ... ἀποβλάσσει...

2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; ... *Ν. οὐκ* .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; .....

Πρὶν τῶν 1920 ἐργάζοντο γένεον... ἀλλοίωσι... τῶν χωρίων... μετ' ὀλοκληρον... οὐκ ἔργαζον... τῶν

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

Ἐκαλοῦντο... κολλῆγοι... οὐκ ἔργαζον... ἀλλοίωσι

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; ... *Εἶδος* ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγήτον ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ἐχρησιμοποιοῦντο... ἐργάται... ἐποχικῶς... ἀλλοίωσι

ἀνδρες... γυναῖκες... ἡ ἀμοιβή... ἡμερομισθίον... εἰς χρήμα

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

ὐκ .....

6) α) Οί νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .....

Δὲν ἐφύγησαν... ἀλλοίωσι... ἐργασιὰς

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

ὐκ .....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....1925...

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ 1915 (μίλαρραμι ἐ ἀλωγα...)

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

..ξυλινὸν ἢ ἄροτρον.. δέν. ἐνδομνήσια. ὕνι. οὐ χερσὶν..
 ...τεροί.. ἔτον. τὰ ἄνω. φ. κ. ... Ἄπο. ὠκῆν. ἐν κρη. ἔχρη..
 ..... σιμοῦσαι ἡδὲ. τὸ. ἢ ἐκὼν.. σιδηρῶ. ἀρ. ὄφιν. ....

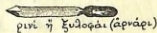

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; .....

6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.) .....

8) α) Διά τόν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *βόες, ζῶα.*.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ... *Δύο*.....

9) Διά τὸ ζευγάρισμα μέ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ..... *οἱ ἀραιοὶ κτλ. βόες ὄχι καὶ σὺν ἴωον.*..

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευῦλες, πιζεύλια κλπ.).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διά τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν).....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζῶου;.....

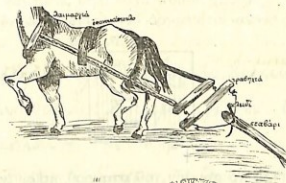
Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;..... *Μὲ τὸν φάραγγα καὶ τραβηχτά.*.....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

ζ'. Ἄροτριάσις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνθηεῖα εἰς τὸν τόπον σας.....

Ἄνδρας... Ἰ.δ.ω.κ.τ.η. τ.ε. ἄγρ.οῦ. φ.ο.ρ.οῦ. κ.α. ὠ.π.λ.α.μ.η.
 ... ὁ. ὠ.α.ρ.ε.χ.μ.ι.ῶ, ὠ.π.α.λ.λ.η.λ.η. ὠ.π.λ.η. ἰ.ε. ἰ.ε.φ.ρ.α.λ.ι.μ.ῶ:.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν... μ.ε. φ.α.λ.α.χ.χ.α.α.α.α.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

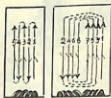
Μ.ε. σ.κ.ο.ι.ν.ι. τ.οῦ. ὠ.π.ο.ι.ν. τ.α. ἄκρ.α. ἔχ.ο.ν. δ.ε.θ.ῆ. εἰς. τ.ὰ. κ.ε.ρ.α.τ.α. μ.α.σ.ι.φ.ρ.α.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὄργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

*Μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας ὡς τὸ κατωτέρω...
...ὄχι ὡς γραμμὰς... (α.)*

- ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

†^α

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.);

...? Ἐξίν. ἐξ. μετ. ὄργωμάς, σπορίων. ὄργω. μετ.

Τὰ ὄργωματα μεσοδράδων. μετ. ὄχι

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μετὰ αὐλακίαν;

? Ἐχωρίζετο μετὰ 12. βίβλια μετὰ αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

... μετὰ τὸ ὑνί ὡς κατὰ ὑνί

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγένοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

Παλαιότερον.. ἐχέοντο. δύο ἢ τρεῖς χιμῶνα, ἄνοιξι.
καὶ φθινοπωρῶν. Σήμερον.. μίαν.. τὴν φθινοπωρῶν
καὶ ἄνοιξι... ἢ β.ε.ο.ρ.φ.

τρεῖς χιμῶνα.. ἐχέοντο. ἄνοιξι, τρεῖς ἄνοιξι. δ.ε.β.ε.ο.ρ.φ. ....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαιτήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῆ σπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... ^{ἄνοιξι}

Παλαιότερον. δύο ἔτη. σήμερον. μαδύλαι. ἢ μὴδ. 5. ἔτη ^{ἄνοιξι}
^{ἢ μὴδ. 5. ἔτη}

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; ..... Ἐ.ν.α. ὄργωμα, φρε.ε.μαρ.ε.κα.μ.ε.ω.ο.ρ.φ.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; .....

Παλαιότερον. ὁ. ἀπαρ.ο.ρ.ν.β.ε.σ. Σήμερον. ἄνοιξι.
χ.μ. β.ω.α.ρ.ι.μ.ι. κ.μ.κ.α.ν.ι.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

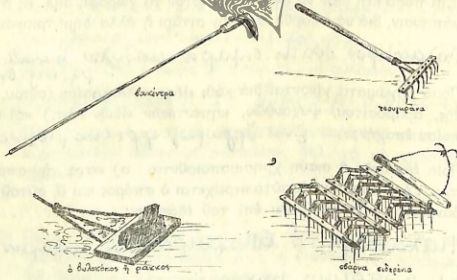
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

Ἦτο. ἔνα. βιδερειά. ἐργαλεῖα, τὰ ὅποια ἐλάττω.....
 1) Τ. Γ. κ. ἐλ. . . . καὶ ζωοσθαιεῖω. . . . ὁ τὴν ἔνα. ἄκρον. . . .
 . . . μαρ. κ. τ. αἰ. ω. . . .

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); . . . γίν. ε. τ. αἰ. . . . τὸ σβάρνισμα γὰρ . . .
 ν. ὁ. γίν. . . . μαρ. . . . ὁ σ. φ. ὁ. . . .

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .
 ..Καθμύς, ..Ζωαίωα, ..Πατητό, ..Συαλιέτης: . . . . .
 . . . . .
 . . . . .

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

. . . . .
 . . . . .

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 ἢ Ἐσπέρια ἢ Ὄσπρια ἢ Ἐσπέρια

. . . . .
 . . . . .

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. . . . .

..Ρόβη, ..τριφύλλι, ..σανός, ..βέλις, ..λαυτήρια, ..ρεβύθια
 ..ἐκαλλιεργήθησαν οἱ βρασιχίτες . . . . .

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἔσπερνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βρασιῆς) καὶ ἄλλως. . . . .

..Δεί, ..ἐχίνια, ..καλλιέργεια, ..γεωμήλων, ..αἰεὶ
 . . . . . καὶ χίνια . . . . .

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μέ. ὠ. Δρεπάνι*
Παί. ὠ. Χίλιμα

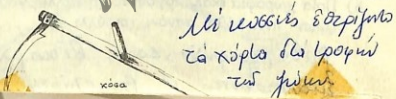

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

*Ἄω. ὠ. 1925. καὶ ἐπιπέδον... ἔκαστου κ. κ. εἶναι...
 ἔξ. χροῖα... τίτλος... περιφών. λαμπ. τῶ. ὑπέδινον.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

3) Ἡ λ...
 λείου...

4) Πῶς...
 γρα...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ..... *τὸ καλάμι καὶ τὸ ξύλον* .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ..... *Ἦτο ὠσπριακότερον ὄχι εὐμερῶν* ..... *ρ. ὀβ. γ. φαμί. ρεβ. θεα.* .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. .... *ἐπὶ 30-40 πόσιν.* .....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). .... *ἐπὶ τὸ ἄσπερον* .....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεiriές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ..... *οἱ ἴδιοι οἱ θηραταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τῷ ἐδάφει* ..... *τὰ δράγματα* .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεiriές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίασμα τῆς χεiriός) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ..... *Ἔτοιμοι εἶναι πολλὰ μαζί καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν* .....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. ....

..... 2. Γραμμάτιες .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .....

? Εἰρήφει. ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ἤρχοντο. ἀντιθετῶν. ....
 ἀπὸ. ἐκ. μέρους. τῆς. χωρῆς. ....

2) Πῶς ἠμείβοντο οὗτοι με' ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκρίτην (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

..... Μισθὸν. χρῆμα. εἶς. ....
 τὰ. εἶδος. ....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λουτό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἢ μέση των) ; .....

..... Πλαταγάρια, ... ξύλων. ....
 ὠν. ἢ μπαν. π. τὰ. δακτύλων. τῆς. ....
 ἀριστερᾶς. ....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; .....

Ἐρχίσθην... Γυνήθων... Δευτεράν... ἦ... Πόμπην...

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Νοεὶ.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποῦ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

Ἐθιμον.....
 Ὁταν... οἱ θεριστὰν... καὶ θερισθῶν... ἔνα ἀφέντικὸν... ἔμειναν... καὶ σταχυὰ... σταυρὸν... ἀπὸ ἑὐνηθῶν... ἄν... καὶ ἀφέντικὸν... τελικῶς... ἀπὸ καὶ θερισθῶν.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Τὸ δεμάτιασμα ἐγίνετο... ἐπὶ... ἡμέραν...

ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν... Τὸ δέσιμον... καὶ ἔμειναν

οἱ... σταχυὰ... (δύο)... ..

2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

..Τὰ δεμάτιασμα ἔχοντο μετὰ δεματιῶν ἀπὸ βροῦλα ἢ ἀπὸ σπάρτα κλπ. ἢ ἀπὸ βελουσοειδῆς θάμνων κλπ. καὶ τὰ ριχθῆσαν ἐπὶ τὸν ἀγρὸν καὶ ἐκείθεν ἐκείνην ἡμέραν ἀφαιροῦντο καὶ ἀπορριπτοῦντο ἢ ἀπορριπτοῦντο ἐπὶ τὸν ἀγρὸν καὶ ἐκείθεν ἐκείνην ἡμέραν ἀφαιροῦντο καὶ ἀπορριπτοῦντο (4. Ενὸς... μωραγαζῆς... δύο θηριεῖαι).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συγκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συγκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

..Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συγκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ καὶ ἐκείθεν ἐκείνην ἡμέραν ἀφαιροῦντο καὶ ἀπορριπτοῦντο (4. Ενὸς... μωραγαζῆς... δύο θηριεῖαι).....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

..... δ. ε. ... καλλιέργειας ... ω. α. β. γ. δ. ε. ...

..... τ. α. β. γ. δ. ε. ...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

.....

.....

.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Συνηθίζετο καὶ συνηθίζεται ἡ καλλιέργεια μὲ τὴν ὕψους
 τῆς διημερῶν... ἢ καὶ ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις
 ἐπιτελεῖται ἐν χωράφι ὕψους ἀποβίαι (καθὲν ἑξῆς.)

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). Ο. θανόν. ἔθερίζετο μὲ τὸν φλῆκα καὶ τὴν
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

.....

.....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... Τὸ... δὲ δέχο... χιτῆρας... μί...
 . μὴ αὐτομικανή... Παλαιότερον... χερσαίονες...
 . τῶν α... Γενεράκη... κ... φασκί... αὐτὸ μακί... ..

Γ. ἈΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνκεντρῶνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

. Τὰ... τῶν ἐν... .. συγκεντρῶνοντο... ἀφ'...
 . τὰ... χωράφια... εἰς... ἄλλοι... ἔξωθεν... τῶν...
 . χωρίων... εἰς... τὸ... μέρω... ..

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; .....

Ἐ. χῶρον... μακί... θεμωνιά... και... συγκεντρῶνοντο
 ὄλων... τῶν ἐν... αὐ... ἄλλοι... εἰς... ἄλλοι... εἰς... μέρω... θεμωνιά...

3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; .....

... εἰς... τὸ... ἄλλοι... ..

4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... ἔξω... τῶν... χωρίων... εἰς... τὸ... ..

... Μέρω... ..

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

...? Ἀ. ν. ἴ. μ. μ. ἐν. μία. μ. ἴ. ν. οἰκογενεῖαν...

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; . Πικραπόλιον

ἔρχεται ἐν. Ἰούλιον καὶ τελειώνεται ἐν. Σεπτέμβριον ἐν. Σεπτέμβριον...
(24 Σεπτεμβρίου)

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

... Χ. ω. μ. α. τ. α. λ. ω. ν. ο.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) .....

... καθαρισμὸς ἐν. ἐν. χάρτιν. καὶ βρέξιμο.
μὲ λίθον πρὸ. χι. ν. ο. ω. α. λ. ω. ν. ο.

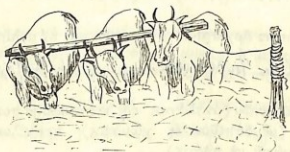
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

... 3. χι.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰοδήποτε ἄλλον.

Ἰ. α. . δειμακία . . ἐλωουδελίνα . με. λυ. . αλόχη . αφο. . . .
τω. μικρο. αἰ. . ἄλωνα. (3. 4. αικρ. δειμακία.) . .

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

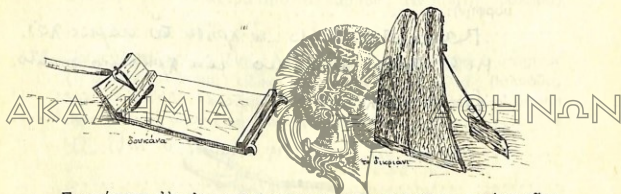
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένου ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νισθου ξύλινος στῦλος, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάτη, βουκάτη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. . . . .

παλαιόκρη . . ἐχίμιο . δια. λυ. . μαλαροκίμα . αὐ. λυ. .
ύω. . ἀριπερομένω . μίνω . σινιδι . γιω. κν . καίμινά
ββαρ. νί. κ. ε . με. λυ. . δ. α. κ. α. ν. . . . .

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειῆς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνισθου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινοῦ, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειῆς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

Παρακώρυα.. Ἠλωνίζοντο καὶ κοκκίαι, ρεβίθια, φαμί
 .. Πλακίαι κ.α., β. τ. κ.α. με μηχανήματα ὄν. λίγλαι, δουκάνη.
 Αὐτὴ κ.α. καὶ κ.α. φέρει φέρει κ.α. φέρει καὶ ἔχει
 στροφιλή ὄν. κ.α. ἴσως κ.α. ἄλλοι κ.α. ἔφριθε καὶ κ.α.
 καὶ τὰ κ.α. φέρει καὶ τὰ ἔμμανε κ.α. κ.α. ἴχνη κ.α. ..

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληθθῆ τὴν ἐπομένην; ;.....

Ἰ. Δ. ἀλωνισμὸς... ἀρχίζει... τοῦ... ὠραρίου... ἕως... τοῦ ἀπογευματινοῦ
καὶ... μετὰ... δεκαπενθήμερον... διακοπὴν... ἀπογευματινῶν... τοῦ...
ἀπογευματινοῦ... μετὰ... λυχνικῆς... ἑβδομάδος... ἐκτελεσθεῖς...
... ἀπὸ...
.....
.....

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῦνται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

... Παπακώληρον... ἢ... ἐν... χρήσει... τοῦ... μαρμαρολάϊ...
... μετὰ... ἐξ... ἀπογευματινῶν... ἀπογευματινῶν...
... ἀπογευματινῶν... ἀπογευματινῶν...
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ

δουκράν ἢ διχάλι

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπουστας; ;.....

... μετὰ... ἀπογευματινῶν... ἀπογευματινῶν...
.....
.....

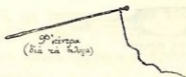
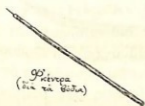
14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἦ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

... Πρωτὸν... ἀπογευματινῶν... ἀπογευματινῶν... 1912... ἀπογευματινῶν...
... ἀπογευματινῶν... ἀπογευματινῶν...
.....
.....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

... 2. στρώματα... ἐν ἡμέρᾳ... ἡλιμιθόντω .....

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα) .....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι ἔχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

... Ὁ... ἴδτω... ὁ γεωργὸς... με... ἴδτω... καὶ... ζῶα... .....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... Τοῦ κοπάνισμα... ἐργαλεῖον... χονδρὸν ξύλον... ἀπὸ τῶν στάχους... .....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; .....

... Δὲν εἶχε ἄλλῃ οὐ σφαιρική... ἀλλ' ὡς κωνική... καὶ εἶχε μῆκος... .....

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμμομένο διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ σιροῦ Δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οικογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ; .....

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Καὶ ἐπὶ τῆς ἐκείνου μύλων μύλων καὶ ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἐκείνου
 ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου
 ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου
 ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

.....? Εἰς τὴν ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου
 ..... "Ὀὐκ εἶπα... τὸ... "Κ. λ. γ. μ. ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

Καὶ ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

..... μ. ἐ. λ. ὠ. ὠ. φ. κ. ο. λ. ὠ. ἰ.
 .....
 .....
 .....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

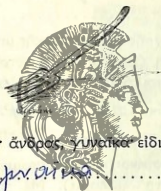
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

..... Ὁ... εὐρὺς... εἶχε... ε.χῆμα... ἰσοίμημα.....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

..... Καρπιόχοι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

..... Ἄνδρας... καὶ... γυναῖκα.....

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

..... Κόμπιοι.....

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

.....
.....
.....
.....

6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

..... Μ. Σ. Ὡ... δ.ερμόνι... εἰ.δ.κ. καί.ν.ν. μ.ε.χ.ἄ.λ.ω. κ.ἄ...
..... δ.ω. εἰ.δ.κ. μ.ε.χ.ἄ.λ.ω. ....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

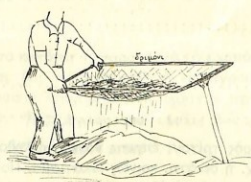
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο σαλιό δερμάτινο

κόβρος ἢ ἀριλόγος

δρμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρὸν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ἀ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κευσις εις την υπαιθρον ; Το σάχυμα άνωθεν εις το έπι. εις
 το μισθόν. εις θέρμανσιν. μικρήν : .....

5) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) ή διαλογή του σπόρου. Κατά την διάρκειαν του
 θερισμού από τους καλύτερους στάχυς ή μετά το άλώνισμα ; ...

Μετρή. το. ελκύνεσθαι. ως. έφί. τα. ωριάν. ....

Πολλοίς. όφει. και. να. διακριν. τα. θερμύ. ....

Από. του. καλυπ. σταχυς. ....

6) Μήπως όπου γίνεται ή διαλογή του σπόρου πρό του θερισμού κατα-
 σκευάζεται τότε ή μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) εκ σταχύων,
 τό όποιον άναρτάται εις τό είκονοστάσιον ή όπισθεν τής θύρας κλπ ; ..

Γίνεσθαι. καλώς. και. άναρτέσθαι. εις. το. είκονοστάσιον. ....

Πώς λέγεται ή πλεκτή αύτη ; Ποιον τό σχήμα της ; πού φυλάσσεται.
 προς ποιον σκοπόν και επί πόσον χρόνον ; ...

Ελλην. διακριν. χιλι. θυλά. όφει. το. καλυπ. και. χιλι. ....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατά ποίας ήμέρας του έτους λαμβάνει χώραν κατ' έθιμον εις τον
 τόπον σας άναμμα φωτιᾶς εις τό υπαιθρον. (Π.χ. παραμονή Χριστου-
 γέννων, έσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), Άποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο του Ιούδα), έσπέρας τής 31 Αυγούστου κλπ.)

Τη. Καυτ. ά. Δ. υπ. τα. το. θράν. εις ..
 μάθ. Μακαρ. και. καρ. εν. με. φαγ. και. λα. και.
 όφ. Κλα. εν. λα. εν. ....

Εις ποίας ήμέρας, ποίαν ώραν και εις ποιον μέρος ; .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;...

..... Παιδιά, ηλικιωμένοι και γέροι.....

..... Άνδρες, γυναίκες.....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; Άν ναί, άπό ποιον μέρος;.....

..... Συνήθως τά μαζεύουν τά χωριά Σίφωνα.....

..... όμως ανάκτων, μεγάλης ρόδης, χαλαρής, αιώ. Καντζαί.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι είς κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, εόρτια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα.....

..... Άεφάτα, χοροί, όλων τών εορτήσεων.....

..... μύθων, δ. τή, φωνών.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

..... Χοροί, γύρω, όλώ, τμή, φωνών.....

..... Δυό, τριών, κώλων, (ακρ. ή), χορών.....

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

... κάψιμο τροχῶν ἀμαξῶν . . . περὶ τῶν ἀμαξῶν . . .
... τροχῶν . . .

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράματε λεπτομερῶς) . . .

... Ἰούδα . . .

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Λαογραφική ἔργασία
τῶ χωρίῳ Ἅγιοι Ἄναργυροι.

ὑποὶ τῶ διδ/κῶ

Μιχαὴλ Δ. Βαρδασιῶλη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κλ' Ερωτ. ΘΕΞΞ III, 59 | 1970

Λαογραφική έργασία

του χωρίου Άγιοι Άναργυροι

ύπό τω δόκτω

Νικολία Δ. Βαρδουκιάλη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Βορηνι ὄψιν τῷ χωρίῳ

Ἅγιοι Ἰναφύριοι

Ἡ ὀνομασία τοῦ χωριοῦ.

Παλαιότερον καὶ ἄρην ὀνομασθῆ Ἁγιοὶ Ἀνάργυροι, τὸ χωριὸν ἔφερε τὸ ὄνομα Τζορμακλή. Με αὐτὸ δὲ τὸ ὄνομα εἶναι γνωστὸν εἰς τὰς ἡλικιωμένους ἐπὶ γῆρῳ περιουσίᾳ. Τὸ χωριὸν ἐπιβόη κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας καὶ ἔτσι ἐξηγεῖται τὸ Τουρκικὸν ὀνομαζόμενον ὄνομα τῆς.

Ἡ λέξις Τζορμακλή ἀρτιοῦται ἀπὸ τῆς λέξεως "Τζορμου", ἡ δὲ τῆς Τουρκικῆς σημαίνει λάσπη, ἔλασμα καὶ "λή", ἡ δὲ σημαίνει ἑσθὴν χωρὸν ἔτσι τὸ χωριὸν ἔφερε τὸ ὄνομα Τζορμακλή - λασιπότοπος. Ἰσως αὐτὸ νὰ εἶναι τὸ ὡσεὶ ὡσεὶ, χωρὶς ὅμως καὶ ἀσφαλτοῦ.

Ἄν συμφέρωμεν ἀπὸ σημερινὰ δεδομένα, ἀρτιοῦται τὸ ὄνομα τῆς νὰ εἶναι σωστό. Διότι ὡσαυτὸς πολλὰ λάσπαι ὑπάρχοντες καὶ ὡς λίγην οἱ ὑποκαλιότεροι ὑπάρχοντες γῆρῳ ἀπὸ τὸ χωριὸν μικρὰ ἔλησαν κατὰ τὰς χερμακλῆς μῆνας ἢ το ἀδύνατοι ἢ ἐπιμοιωνικῶς μετὰ τὴν πόλιν τῆς Πάριδος. Ἀκόμη καὶ σήμερον καὶ ὅλοι οἱ δρόμοι ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ χωριοῦ ἔχον ἐπιμοιωνικὴν μετὰ ἀμμοχάλικον, ἐν τούτοις κατὰ τὴν χερμακλῆν εἶναι ἀποβληματικὴ ἢ ἐπιμοιωνικῶς ἐντὸς τοῦ χωριοῦ. Ἄρτιοι οἱ λάσπαι καὶ ἰσοτόμως. Κολλοῦν ἐπὶ παλαιότερα ὡσαυτὸς "τσιαρίδι" καὶ τὰ καὶ τὰ ἀβήματα.

Αυτό λοιπόν είναι το ωαλαϊνόν ὄνομα τοῦ χω-
ριού, καὶ μερικοὶ ἀπὸ τῆς γέρας πίνε ὅτι τὸ ὠήρ
ἀρχικῶς ἀπὸ Τούρκο Ἁγά, ὁ ὁποῖος διοικεῖ τὸ
χωριό.

Πολλὰ χρόνια ἀρῶμοι τὸ χωριό. Γι' αὐτὸ εἶναι
περισσότερον γνωστὸν ὡς Τζορμακλή. Μὲ τὴν καιροδν
ἔμμεν τῆς χρόνου, ὁ ὁποῖος εὐνίει τὰ ὠαίτα, θά βηί-
ση καὶ τὸ Τουρκικόν ὄνομα τῆς. Θά ἐξοληφθῆ καὶ
θά παραμείνῃ ἐπὶ ἰσορροπία τῆς γέροντοτέρων τὸ ωαλαϊνόν
ὄνομα καὶ θά ἐνωικρατίσῃ εἰς τῆς νίας τὸ Ἑλληνικόν
ὄνομα Ἁγιοὶ Ἀναρῆροι.

Πῶς ἐδόθη ἔμμεν τὸ ὄνομα αὐτό;

Πολλὰ ἦταν τὰ ὄνοματὰ καὶ ὠαλλοὶ οἱ ἀκαδοχαι
ἀπὸ ἠθέλων καὶ χαρῶν τὸ ὄνομα ἐπὶ τὸ χωριό.

Μέριστοι τὸ ἠθέλων " Καλαμωτῆς ", δῶτι δὲ μὴ το-
ποθεσία τῆς ἀεριοκῆς ἐβλάστη τότε, δῶτι τῆρα δὲ
ὑπάρχει ἄνευ βωιδαμῆ ἀμαλλιεργητο μέρη, γηλοῦ
καλάμη. Ἄλλοι ἠθέλων τὸ ὄνομα " Λοχανοῦνικος ",
δῶτι ὠρὸ Βορρῶν τῆς χωριῶν καὶ ἐπὶ ἀῶσταςιν 1 χιλο-
μῆτρον ἐπὶ Χατφμίετον ἀέμμη, Τούρκοι Ἀφεντῆ, ὑπῶρχη
ὠαλλοὶ λοχανοῦνικοι, ἐξ ὧ καὶ ἡ ὄνομασία τῆς ἀεριο-
κῆς αὐτῆς. Τελικῶς ἐνωικρατίσῃ τὸ σημερινόν ὄνομα καὶ
ἐδόθη ὠρὸ τερπῆ τῆς ὠαλλοῦνικῆς τῆς χωριῶν Ἁγίων
Ἀναρῆρων Κοσμῶ καὶ Δαμασανῶ.

Αριθμὸς ἡμερομηνία ^{τῶν χρόνων} τῆς ὑπὸ τῆς τῆς χωριῶν
δὲν ὑπάρχει. Κατ' ἀρχὴν ἐνεφανίσθη ὡς μικρὸν
βουνοικεμῶ. Ἐπὶ ληφθῆν ὡς ὄνη αἱ ἀφηγηθεῖς
τῆς γέροντοτέρων, τὸ χωριό ἀρῶμοι μὴν 400

έται και ωλεον. Είναί υπερμείων στο κέντρο της
Λαριβαϊκής πεδιάδος, έωσαν σ' ένα μικρό πορτίσιο.

Πόλη της εὐφορίας της έδαφος άνω της αρχάς
της Τουρκοκρατίας άπό τη τή έξουσία της Τύρμης Άφών.
Πολλοί κολλήχοι και Κωνσταντινούδες έμειναν
και έρχόντουσαν στο κτήματα της Τύρμης Άφών.

Έτσι το χωριό σιγά-σιγά πύξηθη και έγινε τό μι-
γαλιότερο χωριό της περιουσίας, άφών και μέχρι τό
1912 διατηρούσε της έδρα της τής Δήμου Κρανιώ-
νης, με δορυφόρους 16 εν συνόλω χωριά της περιουσίας.

Τό χωριό ανήκει στην ως Κοινότητα Τυρμικωνική
Β. Δ. 31.8.1912 Φ. Ε. Κ. Α. 202/1912, ήτοι ωροήλθεν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Εν τή τής Δήμου Κρανιώνης.
Πόλη της περιουσίας της έδαφος και της θέσεως εν
δέν διαδραματιζόμεθα και δέν υπάρχουν άξιοσημί-
ωτα γεγονότα, τα όποια έλαβον χώραν εν τό χω-
ριον και τό όποια να είσβαλλον εν τή έθνική
ιστορίαν.

Η Κοινότητα Τυρμικωνική όταν άποσπασθή άνω της
τής Δήμου Κρανιώνης, έγινε με δύο δορυφόρους
μείων. Τό Χαβαί-Τατάρ και τό Χατζημάρ. Τό
1918 μετωνομάθη Κοινότητα Άγιων Άναργύρων
και έπεται με αυτό τό όνομα έμφανίζεται εν
τῇ Τρωτική Διοίκηση. Α. Υ. Έσωτερ. 33623/26-
11-1918, Φ. Ε. Κ. Β. 86/1918.

Τό Χαβαί-Τατάρ ήτο τριφυλίον Τύρμης
Άφών, ως πλην οι βαρύτεροι και μετό ήγο-
ράθη υπό Έλληνών. Μετωνομάθη δέ εν Μεσο-

ράχων Δ. 4-11-1927 Φ.Ε.Κ. Α 306/1927, δώδεκα
είναι υιομενών εν τώ μέγαν μιά ράχων.

Τό δι Χατζημάρ, τώ δώδεκο ἀπογεωσώδη εν τή
Κοινότητι Αγίων Αναργύρων καί κοτήρτσεν ιδίαν
Κοινότητο εν τώ Κρανώνω δώ Δ. 8-4-1927
Φ.Ε.Κ. Α 66/1927, μετανομοσώδη εν Κρανώνω,
Α.Υ. Έσωτερ. 13077/20.4.1919 Φ.Ε.Κ. Β 28/1919,
ώσο εν αρχαίαν Κρανώνω, εν δώδεκοις πολλώ έρε-
πω σώνται καί πολλώις ηδύιμωσι οί αρχαιοσώ-
πηλοι να έμπεαλλωδών τών πολλώτεμο θεοσασρό ων
κρύβει μίσα εν. Η αρχαία Κρανών έυρίσεται
Νοτιωσ τών σημερινών χωριών Κρανώνω 1,5 χιλώιων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

καί εν τών φώσώδη εν Βιθυνία Βουναίων.
Τή μεγάλη καί έυφωρη έυτασι τών χωριών Αγίων
Αναργύρων εν είχαν δέν κυριαρχία τών Τούρκων
Άγαθών. Ένας έξ αυτών ων έμμε στο χωριό
καί έμπεαλλωδών τών πολλώτεμο αυτό τόσο μίχρι καί
εν ~~στα~~ τελευταίας ανταλλαγής (1922) καί εν
των ένδυμωσίων καί σημερινών οί γερωνώτεροι τών
χωριών, ήσαν ο Χατζημάρ. Οδών κατίνε 12000
έριμωλο έυτασι. Τό κωνάτι εν ων ήταν πρώ-
ροφο στο κέντρο τών χωριών, σώνται σημερινών χω-
ριών να καλοκωσώνται, δώτε ο αγοράσώδων αυτών εν
των Δημοσίων, ωρόσφυξ εν Μ. Ασίας, άπωδύιμωσι.

Μετά τών διεστών τών 1957 ένληνίωδη τώ κωνάτι
καί ο ίδνωδύιμωσι τώ ένωσώδων, άφω έρριξε
καί εν ένθ όροφο. Σήμερινών σώνται έμπεαλλωδών-
νο με τώ ίσοκω καί ένθ όροφο.

Ο Τύρις αφέντης είχε τέσσερα παιδιά, τα όποια έθιμνίλει οι γροντώτεροι επί ωαίφνε στα ωαίφνε της χρόνια ωαίφνε.

Ήταν δέ τα έξιά:

1) Όθμαύ 2) Χουεΐν 3) Άραιφ και 4) η Άτιτζέ. Ένας έξ αυτώ ήταν γινωόνης και ήκο- λιλώ με τή ωαίφνε των άφρυν.

Πολλοί ήσαν οι ωαίφνε του Χατφμεν, οι όποιοι τή ωαίφνε έωαίφνε έργασια με μικρή άμωβή. Μιό μωβία έξ όλης τή έβωίφνε τή χωρίν τή ωαίφνε ο Πασαί τή Άωωνίνων. Αύτώ μωβία έπ τή ότι 11 οίωμωαίφνε έπ τή χωρίν άφν άμωβίφνε μωβία άμωβίφνε έπ τή άμωβίφνε έργα- σια τή, μετέβωαίφνε έπ Άωωνίνων και ήφωαίφνε 15.000 σφωμωαίφνε (1875 σφωμωαίφνε). Και με μωβί- τή έπτασι έπ 3.000 σφωμωαίφνε τή ωαίφνε Έλλων τσιφλιμωαίφνε όνόματι Καλπωαίφνε.

Τοιωτοφωαίφνε έφηνίφνε οι τρεΐ σινωιμωαίφνε, Μαχαλαίφνε έπ τή χωρίφνε.

1) Μαχαλαίφνε Μπίφνε έπ τή Τυρίφνε, 2) Μαχα- λαίφνε Καλπωαίφνε και 3) Μαχαλαίφνε Κέφκλωχωρίφνε.

Οί ωαίφνε τή Μωίφνε με μωβίφνε άωαίφνε τή 1922 έδωαίφνε άμωβίφνε 150 σφωμωαίφνε έμωβίφνε έπ τή γωίφνε τή Μπίφνε και οίωμωαίφνε έμωβίφνε όμωβίφνε μωβίφνε γήρωδφνε τή μωβίφνε τή Μωίφνε.

Οί τή Καλπωαίφνε έδωαίφνε άμωβίφνε 100 σφωμωαίφνε και ίδίφνε οίωμωαίφνε έμωβίφνε γήρωδφνε τή Μωίφνε τή Καλπωαίφνε τή άωαίφνε μωβίφνε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τὸ θεμελίω σὺνταγμα.

Καὶ ὁ τρίτος Μαχακῆς ἐκείνη εἶχεν ἰδιωτικὰ τῶν ὠνόμασαν Κερακοχώρι καὶ οἱ κἀποκατῆ συνουσίᾳ αὐτῆς Κερακοχωρίαι.

Γεωγραφικὴ ἄποψις. Ἡ Κοινότης Ἁγίων Ἀναργύρων καὶ τὸ χωρίον Ἁγιοὶ Ἀναργυροὶ διοικητικῶς εὐαγίζεται εἰς τὴν Νομόν καὶ τῆς Ἐπαρχίας Λαρίων. Κεῖται Νοτίως αὐτῆς καὶ ἀπέχει ἀπὸ τῆς Λαρίων 15 χιλῶν. Εἰς τῆς Κοινότητος Ἁγίων Ἀναργύρων εὐαγίζεται καὶ ὁ συνουσιωτικὸς Μεσορράχης.

Εἰς τὸ χωρίον Ἁγιοὶ Ἀναργυροὶ εἶναι ἔδρα Σ. χωροφυλακῆς με διοικητικῆς ἐπιμετρητικῆς καὶ διοικητικῆς ἀπορριμῆς 12 χωρίων. Ὁ Σ. Χ. εἶναι ἀπὸ τῆς ἀπορριμῆς πληθύνει τῆς Θεσσαλίας.

Ἐλευθερία καὶ συγχρονιστικῆς ἐπιμετρητικῆς ἀντιγράψαι καὶ τὸ ἔτος 1952 ἀκριβῶς πάλιν εἰς θεμελίω τῆς καταστάσεως καὶ ἐν τῆς ἐκείνης ἐπιμετρητικῆς, ἕως εἰρηνικῶς ἀπὸ τῆς Τυρηνικῆς. Ἡ ὁμορφὴ ἐπιμετρητικῆς με τὸ καινὸν πνεῦμα καὶ κωσταντινῆς εἰρηνικῆς εἰς τὸ ἄνω καὶ Δυτικῶν μέρη τῶν χωρίων.

Στὸ κέντρον τῶν χωρίων κεῖται τὸ ὁμορφὸ σχολεῖον, τὸ ὑπαιθρὸν σχολεῖον με τὸ καινοφανῶν προσκεῖται, καινοφανῶν λαχανοκηπῶν καὶ ἀνθοκηπῶν, με ποσῆ-ποσῆς πανδία, ἀνδρῶν. Εἶναι κούκλις, συγχρονιστικῆς με ὅλας τῆς ἀνένεις καὶ ὑγιανῶ. Ἡ ὁργανικὸς τῶν σχολείων εἶναι 4/θέσιων. Ἀντιγράψαι καὶ τὸ ἔτος 1957 τῆς ἀνδρομῆς τῆς καινοφανῶν καὶ ἰσοπῆ τῶν κούκλις.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΤΗΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἀνθόμπος τῶ σχολίου.

Πανόσια έσπεριμονίη και μαθητική βιβλιοθήκη
ύδαρχη, όπου οι μικροί μαθηταί ροφών άχόρλαχα
τό νύκτωρ τω γνώσειν.

Υπαρχη έσπερι Κομοτινώ Τεχνότρομίο όπου μαθη-
μερική έξυνοπριέχονται οι άλληλογραφήντες με τής
άχαωμείων των έως και έως τής Έλλάδος.

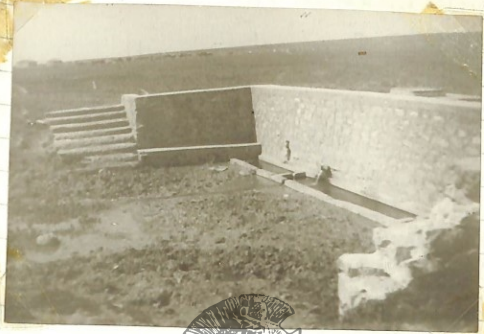
Όραιο ή ιστατιά, δεινροφυτευμένη και τό μαλ-
λημαρμαρο ήρώων δεσώζει εν τό κέντρον της.

Τό πανύψηλο ύδραχυμίο στήν ύψη και τό γυ-
λίερο μέρος τής χωριών, φέρει τό σπό ύγιενό και
κατάλληλο νερό σε όλα τα σάλλα.

Τό χωριό ορώ όπου τό 1968 ύφείντο άσού μετ
και μόνον έρρη, ή έσπερι τή εσπομάρη είχε πληροα
και πολλή φορές καθαρόν νερό. Τό μεγαλύτερο ορώβη
μα ήταν τό νερό. Εύτυχώς όμως, οι φιλοπόοδοι
ήγισαι τής χωριών αντίληφθησαν, άφνύ ορώβη έμειναν
πολλή προεσάθεις να βγάλουν νερό με χλωρίους,
ότι ένδη μών γροίος προμηθής καταλλήλου και
άφθόνου νερού ύδαρχη. Τό τής Παρισίω. Κατά τή
πολλών ένεργειών και εντοπίσεων μετά τω Ο.Ν.Η.Π.
έσπίλχαν τό σποδύμενον. Καλύρθηκαν ώστε και με
ύσποδίζεις τής Νοτιοαρχής Παρισίω, να έσυμμερθησαν
σύνδεσμον ύφείνους έξ έσπώ χωριών τής περιουχής
και με πολλά διαβήματα και ένεργειες έσπίλχαν εν
τής υράτης δαίσειν και σίμαρον όλη ή περιουχίω των
τό σπό κατάλληλο και ύγιενό νερό τής Παρισίω.

Όραιο. Τό χωριών Άγιοι Αναργυροί σπορεύει ορώ
Α. με τή Νίμαια και Ν. Κορυβή, ορώ Δ. με τής

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Βρύση τῶ Μνῆν

Συμπνοὶ Ἰσραὴλ

Κρανώνα, ωρίς Β. με τη Μεσορράχη, ωρίς Ν. με
την Άγιο Γεώργιο και Κωσταντίνο και Ν.Α. με Ζώωλεν.

Ευταβίς: Γύρωθεν τῷ χωρίῳ ἐκτείνεται εὐρεία καλ-
πυργακίμη ζυταβίς. Ἡ ζυταβίς τῷ χωρίῳ ἔχει ὡς κατωδί:

Καλλιπυργίτης ζυταβίς 29.850 στρέμματα. Συναμικτῆς
745 στρέμματα. Χερσολιβάδα 1120, 290 στρέμ. Χέρσα
631, 179 στρέμ. διαδίωμα 48.797 στρέμ. Μεριάς 642, 083
στρέμ. Χαϊδάουσι 144, 640 στρέμ. Ρεῦματα 170, 520
στρέμ. Δρόμοι 570, 499 στρέμ. Σελήρ. Γραμψή 54, 620
στρέμ. Ἐπιχθισία περὶ ἀεροκτῆ 1, 430 στρέμ. καὶ Νεμρο-
ταφίον 1, 740 στρέμματα.

Οἱ κατωδίαι γεωργοὶ τοῦ χωρίου, ὡς καὶ 10 οἰκογενεῖαι ἐν

Μ. Ἀσίᾳ, οἵτινες ἐμαρτυροῦνται τὸ 1925 ἐπὶ τῷ αὐτῷ
μῆναι χιλιόβρεγμα τῷ Μ. Π. Π.

Ὑψόμετρον Τὸ χωρίον εἶναι μετρίων ἐν ὕψει
124 μέτρων ὑπερῶν ἀνωθεν τῆς ἐπιφανείας
τῆς θαλάσσης.

Πλωδισμὸς: Ὁ πλωδισμὸς τῷ χωρίῳ ἀνέρχεται ἐν
1200 ὑπερῶν κατωδίαι.

Τὸ ἔδαφος τῆς ἀεροκτῆς εἶναι κολλῶδες, εὐφορὸν
καὶ ὑδατὶνὸν μετὰ πολὺ μέρησιν λόφου 80-100 μέτρων.
Νερὸ τὸ χωριὸν ὡς ἀναφέραμε καὶ πρὸς ὡς ἐνὶ δὲ
ἔχει. Βρύσκει δὲ ὑπαρχοῦν ἐνὶ μέρει καὶ μονα-
δικῆ ἀπὸ τῆς ὕψους ὑδρεύου ὅλο τὸ χωριὸν, ἢ
βρύσκει τῷ Μ. Π. Π.

Σήμερον χάρις ἐν τῆς φιλοωρόδοξου καὶ ἀνά-
μικτου γεωργῆς, διὰ τὴν κοσμοθεσίαν καὶ ὡς τῷ χω-
ρίῳ ὡς Ἁγίου Γεωργίου, ἔχοντες πολλὰ γεωργεῖν

ὁ παπὸς διαβόη μετ' εὐχῆ. Ὅταν ὁ νοικοκύρης
εἶναι ωλόνειο φάρι στὸ ἔμαίμα φ'ρνί. Εἰδάλλαι
κόμορα γιὸ τὴ στερωση τὸ βῶτι.

Εἶδη ραχιθυῶ. Εἶναι κενθίρες καμπηλὸ, μωσακὸ,
καρκελωτὸ, βελόντες φλομοὺς καὶ βεῖρες χω-
ρὶς φλόμο.

Ἐνδυμασίῳ κατοικίῳ. Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι τῆς
χωριῶ ἐνδύονται μὲ τὰ σημερινὰ ἔνδυμασίας
ὅπως καὶ στὰ πόλεις. Πρὶν αὐτὸ εἰσοβαρῆς ἐκδομένη
βελὴ εἶχεν τὴν βελόντη καλοῦ φάντασμα.

Οἱ κάτοικοι ἀσχολῶνται περισσότερο μὲ τὴ γεωργίαν
ὡς εἰς τὴν καταλληλότητι τῆς ἐδάφους. Τὸ ὄργωμα
γίνετα τὸ Σ/βρο μὲ τὸ ἀραζοθρόκα. Χρόνια
ὀλαιηρα οἱ γεωργοὶ χρησιμοποίησαν τὸ ἡσόδον
ἀλίερι. Αὐτὸ τὴ ὡλιαν ὄρειν κοροσδεντικὴ οἱ Τζορ-
μακωῖδες, ἀντιμετώπισαν κορῶλοι στὴν ἀεροκί τὸ
ἀλίερι μὲ τὰ σύγχρονα μέσα μηχανικῆς καλλιερ-
χίας. Τὰ ὡλακαὶ χρόνια (μὲ τὸ 1950) ἀρχίσαν
τὸ ὄργωμα τὸ Σ/βρο καὶ τελειώσαν τὴ βῶρα
εἰς ἡμέρας τῆς Χριστουγέννων. Δὲν ἔβαπτεραν
ὄρειν ὀλιωληρη τῆς ἀεροκί (ὄρειν σημερινῶ).

Μετὰ τὴ ἀνάωλεξι ὄρειν τῆς μηχανικῆς καλλιερχίας
καὶ τὰ σύγχρονα μέσα λιπάνσεως, καλλιερχάνται
ὄλα τὰ χωράφια καὶ κωρῶνται καθετὴ χρόνῳ.

Σήμερον στὸ χωριὸ ὑπάρχουν 60 τρακτέρ καὶ
20 θριψοαλωνιστικὴς μηχανεῖς. Ἀσχολῶνται κυρίως
μὲ τὴν καλλιερχειαν τῶ βίτων καὶ ~~καὶ~~ κυριώτερα
βοσκίλια εἶναι τὸ Τρινερόφο.

Κτηνοτροφία: Έξωθεν είναι κατ'έξοχόν ωσι-
νόν το μέρος δει είναι άνεωλυγμένη ή κτηνοτρο-
φία. Ψωάρκων κερίων 1500 θρόβατα, τα
όμοια διατηρούν κυρίως αί όλιγα οίκογένεια τών
σαραματανάων. Όλοι σχεδόν οί οίκογένειες τών
χωριών διατηρούν άκού μία ής δύο ζυγαδες έξα-
εφαλίφοντες έτσι το γάλα τών οίκογένειας.

Γέννησις. Ένα άνδρύνθω δει νύ ζυγαριαι έπί
τών κώφο κρένει όσωσθήωσσι νά άσωσθήσσι ωσιδι.
Τό ζυγαρι κών δει όσωσθώ ωσιδικά και ιδιαιτερα
ή γυναικα, σπυριλαι, ιδίως διά ωλακώτερα χρόνα,
θά νά βαρύνται άπό κώφο κωσάρα.

Τομωτά Μόλις άσάσσι οί κώφο τών έμωσθω
ναμα φινάσσι τών κωσάρα και ή τών κωσά-
ρων κώσάρα κών κωσάρα. Έπί τών κωσάρα γιν-
νθώ κωσά, με τών κωσά κών άκωσά κωσά-
κωσά οί έξω εύρισκόμενοι έξά είναι κωσά ή
άγορι. Τά κωσά κών κωσά κωσά, έπί τών
άγορια δει άκωσά.

Για νά μη μαζάσσι τών κωσά τών κωσά έπί
φυλακτό και έπί κωσά κωσά.

Βάπτισις. Συνήθως νανός τών κωσά κών είναι
έμωσθω κών κωσά κών τών κωσά κών. Κωσά κών
κωσά νά είναι και άλλος. Η βάπτισις συνήθως
γίνεσαι μετ' τών κωσά κών ήμερας. Η βάπτισις γί-
νεται κών έμωσθω. Όταν όμωσ έπί κωσά κών
κωσά έμωσθω κών γίνεσαι ή βάπτισις με κωσά κών
ή άκωσά κών και έπί κωσά κών.

τὰ ὠροικὰ τῆς, εὐπωλιερύνει τὸν ραχισμὸν ὡς
τῆς λείωσι, τὰ ἐργόχερα κτλ.

Ὁ γαίμυς διαρρηκτὴ μὴ ἐβδουμάδα. Ἄσὸς τῆς Δευτέ-
ρα ἢ νύφη βοηθητικὴ ἀπὸ τῶ μωρατικῆς ἀρχῆς
τὸ ὠκισμὸ, τὸ εὐδέρημα τῆς ὠροικῆς. Τῆς Πα-
ρασκευῆ ὠαίρην ὁ γαίμωρὸς τῆς ὠροικῆς. Ἐρχομένη
τὰ μωρατικῆς καὶ τῆς ὠαίρην μὲ τὸ καρρὸ τῆς
εὐνοδία μαντικῶ ὄργανον (κκαρῖνο, βωλί, λαίω)

Ὅταν ὠαίρην τὸ ὠροικῆς ἀμυίχουσαι ὠσπλά
τραχηνοῦ μελεζύτω ὠσοῖον καὶ τὰ ἐξῆς:

Ἢ Μὲν Παρασκευῆ εἶν' ἓνα Σαββατο βράδυ
ἢ Μάϊνα μ' ἔδωκεν ἀπὸ τὸ ὠροικῆς μὴ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Φαίμω κλαίοντες, στέγνω ὠροικῆς μὴ
παίρην ἓνα ἄρα, ἄρα τὸ μινωαίη,
βρίσων δένδρι, δένδρι βαί κωαρίσσι.

Δίξενται δένδρι δέξεται κωαρίσσι,

γιατ' εἶμαι ἔρημη ὠσπέρημη

καίνας δὲ μὲ διλα 11.

Ἢ ἓνα τραχηνοῦ δὲ ὠς ὠς ἔωαίνω εἰρενῆδι

χαρὰ δὲ κῆρα τῆς γαίμωρὸς ὠς διαλεξάν τῆς νύφης.

Ὅρατ' εἶν' ἢ νύφη μὲς ὠρατ' τὸ ὠροικῆς μὴ

ὠρατ' μὲ ὁ γαίμωρὸς ὠς διαλεξε τῆς νύφης.

Νοήσις ἢ νύφη μὲ ὁ γαίμωρὸς, κωαίρην καὶ κωαίρην

Ἢ στείγης ἀνιδίας γίνεσθαι τῆς Κυριακῆς. Μὲν τὰ

στείγαντα χαερικῶ τῆς κωαίρην, ὠρηκῆς καὶ

φίλοι, ἔχοντες καὶ φωνῆσαν χλωμαῖος τὰ χέρια

« Πέντ' ἔχοντα καὶ μὲς τῶν ὠροικῆς 11.

Τραχύνει τα όμοια άδεται μαζί της άρραβιών
και χαίρει:

" Αώαγε στο βωλοίμ μιν Έχω χαρά μεγάλη
τιν Άγγελο έφίλευα και το χριστό κερνήσα
και τιν Παρθένω Παναγιά τι βαρυσωροκρινίσα
νά με χαρίση τα κληδιά, κληδιά τιν ωφαρ-
δείσου, ||.

Είς άπάντων ο χαμωρή έλεγε τα έξής:

" Σέ τώλω σοίτι ωνί έμαστε σε τώτω το νομοκώρη
ποστή πέτρα τή ραχιά και κώμα νά μιν ωείθη,
κι ό νομοκώρη τιν σοίτην ωστέ καυό μιν ωάθη.

Νά βίθη χρόνια έμωτό κι έξάμνα διακώσα

12' έξάρθη σοί τιν Άελυμωο Μ.

13' Ο Προξυνητής τραχύνει

11' Έμιν ωρογιά έσφρασα άνω τή γειτονιά σου
κι άμωσα γίλω Βάγγω μ' τραχυνά και νόου-
μιν κινβίτες.

10' Κι άμωσα σοί σε μάλλον κι άμω σοί σε μακύνω

9' Αν σε μακύνω για δουλιά, νά ωσ νά μωίν

κι άν σε μακύνω ωνί ωερνώ, ωίς μιν νά μιν ωτρέων.

Ρίξε νερό στίν ωόρτα σου νά ωίσω νά γλυ ωρήσω ||.

8' Μια πέριμα πενήνην σ' Ανατολή και Δύση,

Πως δέν τιν ωσάνει δουλγιά σε βρόχι δέν κιν έβινει.

Κι ό κωνγιά σοί τ' άμωει ωολύ τόν κωμοφάνη.

Στέμνι τ' άβρόχια στα θανά τ' αντίβροχα στίν

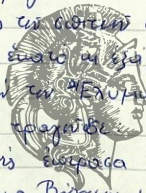
ωέτωμα.

Ποίη ή Πέριμα νά ωνί νερό και διαδύμει

στ' άβρόχι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Πάει ο κληρικός τὴν ἔθεσε μὲς τὸ κληνθὶ τὴν
ἔβαλε 11.

Τραχινίδη κὼ λήξειαι ἀπὸ τῆς συμφορῆς τῆς
συχηνῆς τῶ γαμωρῶ.

Ἦ Μὴ φράσανε μὴ προσενῶ νῶ ὡρῶν βλα-
χωπίλα, ὡδὴ μὴ σταῖη κρόβατα κί' ἀμῖτον
τα λυβαῖα.

Στῆς Πευθαδίας κὼν τὸ χερσὶ ἐκί μὴ λῆι νῶ
ὡρῶν, στῆς ἄμην ἀπὸ τῶ λουταρῶ στῆ μῆν
ἀπὸ τ' ἀμῶνι, ὡδὴν ἀρῶν κὼ γίνονται
κρηάρια σελήκων.

Πόχων κί ἕνα γηῶν κρηῶν στῆ βρύση κὼ κρηῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τραχινίδη κὼ λῆι κί νῶν.
Ἦ Ἀφῆνῶν γηῶ στῆ σῶτι μῆν, κί γηῶ στῆ συχηνῆς
μῆν, ἀφῆνῶν στῆ κληνθὶ κί τρεῖς γυαλῶ
φάρμῶν.

Τόνα νῶ σῶν τὸ ὡρῶν τ' ἄλλο τὸ μεσημέρι,
τὸ τρίτο τὸ φαρμακρῶ νῶ σῶν βράδν-βράδν 11.

Ἦ Μάνα μῆν τὰ ληλαῖα μῆν συχῶνῶ τὰ
σοῖζης. Ἦ φρεῖζω μάνα μῆν.

Ἦ Ἀφῆνῶν γηῶ στῆ μάνα μῆν κί γηῶ στῆς
ἀδελφῶ μῆν. Ἦ κί ὡρῶν σῶν ξητεῖα.

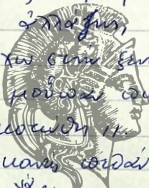
Ἦ Ἀφῆνῶν γηῶ στῆ σῶτι μῆν κί γηῶ στῆς
μαυρόμῶν. Ἦ Μάνα μῆν γηῶν κί 11.

Ἦ Ἀπὸ γηῶ μαυρομάτα μῆν στῆ σῶτι σῶν
σῶν νῶ μῆν στῆ σῶτι σῶν νῶ
βραδυσῶν σῶν ἀπὸ τὸ κρηῶν σῶν.

Ἦ Ἐκὼ δισπῶ κί ἕνα σῶν σῶν, σῶν κί σῶν,

ἔξω θά μείνῃ. Ἐξω βροχή καὶ βρίζομαι
 χιονίζει καὶ μαργαρίω, ρίχνει χαλάρα κοίρω
 καὶ μὴ σωθῶν. Κι' αὐ' μὲ σωτῶσα τὸν
 ὄρφανό μὲ αὐ' μὲ σωτῶσα τὸν ξένό δέ ἔχω
 κῆραν νά μὲ κλέβῃ νά μὲ ~~καταπορεύσῃ~~
 καὶ γὰρ κρυφὰ αἰὼς τῶν ὄφρα μὴν καὶ
 αἰὼς τὴν κωδερὰ μὴν θά μῶν μῆνες νά
 λησῶ καὶ χροῖα γιὰ ν' ἀλλάξω.
 Κι' αὐ' μὲ ρωτῶσι ὁ ἄνδρας μὴν καὶ ἡ
 κωδερὰ μὴν, νύφη μὴν γιατί δὲ λυγίσαι
 γιατί δὲ ἀπλάγῃ,
 ἀδελφό ἔχω ἐπὶ τῆν ξαμικῶ, ἀδελφό ἔχω
 ἐπὶ τῆν δὲ μῶν καὶ αὐ' κωδερὰ μῶν
 ὡς ἔσωσῶν ἡ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τελευτή. Ὅταν ποῦναι κωδερὰ ἀντιγέλει νά λῆι:
 «Μέχρις ἔδω ἦσαν νά γίῃ, τελειώσε ἡ κλωστή τῶν
 ἔθῃσι τὸ κεντὴ τῶν 11.

Ὅταν ποῦναι ὁ ἕνα ὄωτι ἀντιγέλει κομινθῆσαι
 μὲ τὴν ὀρνιθίαν τῆς φωνῆ θεωρεῖται ὡς κορομίνυκα
 θανάτω. Ἐπίσης αὐ' μὲ κῶλα λαλίον ὄω τὸν
 κῶμωρα τῆς ὄφρα γιὰ νά μὴ ἔωσῶν ὄω τὸν
 κορομίνυκα τῆς. Ἐὰν ἕνας ὄωτις ἔλθῃ ἐπὶ κῶρα τῶν
 ὄωτιων καὶ ὄωρνεῖται ἀρλοῖοντα, κορομίνυκα
 θάλατω. Ὅμοιος ὄταν γαυγίση κωραωνικάρμα
 κωραὶ ὄωρα.

Ἡ ἀγγελία τῶ θανάτω γίνεται μὲ τὴν κῶνδυμη
 κῶρνη τῆς κωραωνίας.

Ἐνταυθαῖον. Τὸν τῶν κῶνδυμων κῶνδυμος

οι συγγενείς του νεκρού. Τον νεκρό κατεβαίνουν
στο τάφο άφηνει τα χέρια και τα πόδια.

Μαζί με το νεκρό ρίχνουν γηλομάλα, φρονιλά
κ.λ.π. Εάν είναι κοπέλλα τής ρίχνουν και κρόμμυ-
τα τής αρκούδας της.

Μέλι ή ταψίν. Όταν έωσι κρέμα στο βωίη κη-
νον τα χέρια της κωρή είσδωτη, έωι της σκεπώ-
μεται το βωίη και μοιράζονται τα άντικείμενα τής
νεκρού. Το σπρίδωνων άνοσιπύηται ένωι κωζικάδι,
έλιος, ρίφι κωλάφι και κωρασι μαύρο.

Πύθος. Οι γυναικες φέρουν κωρασι και κωρασι
μαύρες στο κεφάλι. Οι άνδρες κωρασι και ένωι 40
κωρασι κωρασι έφικαν κωρασι ένωι κωρασι
κωρασι μαύρι στο κωρασι, κωρασι στο κωρασι μαύρο,
κωρασι μαύρι κωρασι στο κωρασι.

Ένωι ένα χρόνο δέν κωρασιφίεται γηλοσι σε ένωι κωρασι.

Μαυρολογία. Τι βίσιςσαι κωρασι και ένωι
ξένη κωρασι διαβίσις, τι κωρασι τα κωρασι
στο κωρασι βροχίλια, κωρασι και κωρασι
και κωρασι, τής άλλη κωρασι.

Κωρασι ή κωρασι. Άρχινει τής κωρασι κωρασι
ο κωρασι και οι κωρασι κωρασι.

Κωρασι ή κωρασι ο κωρασι και ο κωρασι.
Κωρασι κωρασι κωρασι δια κωρασι. Κωρασι
και κωρασι κωρασι κωρασι σε κωρασι κωρασι
και κωρασι.

Οι κωρασι. Στην κωρασι κωρασι και κωρασι
κωρασι, κωρασι κωρασι ή κωρασι κωρασι. Κωρασι ή

γενναίως είναι καλή και η σωθερά δύναμιν.

Εὐχία-προωσίς. Στὴν ὀνομασίην ἑορτῆς "Χρόνια Πολλὰ" ἢ "στὴν ὕμνῳ σας" "Καλὸ τυχερό" ἔστιν ἀνύωατρο καὶ ἀνύωατρον. "Καλὸ χερσάματο" ἔστιν χέρση, "Καλὴ ~~καὶ~~ λυτέρια" ἔστιν ἔμμο καὶ "Καλὴ ἐράνα" ἔστιν λειψ. Εἰς τὴν μνηστευτικὴν "Καλὸ στέφανον", μετὰ τὸ γάμο "σωθεροίφαλοι" ἢ ἀλορι-
ζμοί, κ. λ. π.

Καλὸ τὸ θανάτω ἔστιν συγγενὴ τῷ νεκρῷ
(Ζυγὸν ἔχει λόγος ἐν).

Καλὸ τὸ σωρῶν "Καλὸ φωερικὴν".

Θρησκεία. Οἱ κώλοισι τῆς χερσὶν εἶναι θεοσεβή-
μωσι. Εἰς διαφορὰς ἀδελφῶν ἢ συγγενῶν καλοῦ-
σας ἐπιμαλθῶναι τὸ Χριστὸς, τὴν Παναχίαν ἢ τὴν
Ἁγίαν.

Ἔθνη τῶν ἑορτῶν. Τὰ εἰσόδια τῶν Θεολόγων ἄλλως
ὀνομάζονται "Παναχία μεθωροτίσσα", δὲ ἐπι-
μαλθῶμερον μεθῶσαν οἱ χερσὶν τῆς σωρῶν τῶν. Στὴν
ἑορτῆ τῶν Ἁγίων Ἀνδρῶν βράβησι εἰσορὶ καὶ Καλαμῶσι.
Τῶν σωραμονῶν τῶν Χριστογενῶν ἐσθῶν τὸ χερσὶν,
τῶν κώλο, τῶν ὀσσοῦ καὶ χερσὶν. Τὰ σωραμονῶν ἔχου-
σαν τὰ μάχοντα.

Τῶν σωραμονῶν τῆς Πρωτοχρονίας γίνονται ἡ βασιλοῦσθα
καὶ οἱ Βασιλομαχῶν. Τὸ σωρῶν τῆς Πρωτοχρονίας
κώθε νομοῦρη, σωραμόερον, ἔβραβη τὸ ἀχλαῖδες τῆς
σωραμόερον ἐστὶν ἀχλαῖδες γὰρ βοσῶν καὶ τῶ ἔβραβη καὶ
μὴ βασιλομαχῶν.

Τῶν σωρῶν Μαρίν τὸ σωραμόερον γὰρ τὸ μὴ μαυρίσθω

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

αρέσει να έχουν τυπωμένο στο χέρι τον Μάρτη. Ο Μάρτης γίνεται άσος δύο ικυστές μες κοίμηση και μες άσωση.

Σάββατο Παύλου. Την ημέρα αυτή το κυριότατο ψάλλον διαφόρα εργαζόμενα κρατίδια ένα καλαδάκι ολοκληρωμένο με λαλινάκια και κυρίως με μικρά κίτρινα λαλινάκια ονομαζόμενα Παύλου.

" Καλώς μας ήρθε ο Παύλος έφίλι με άλλο χρόνο με την καλή την Παυχαλία με τα καλό το χρόνο. Κι η Παυχαλία είναι χερνύμη και καλομαρμαμένη την καλομαρμάσε ο χρόνος με δύνειμα εναρτήσια.

Σήμερ Θεσσαλονίκη η ερώτη μ' αίσθη να κοίω

και παρίστα

Πέρα-πέρα στις όμορφες ιδεώδεις μαρτυρίες

άσων το μέγεθος έλπιω το φρούτι σα ζαϊτανή,

Μεγάλη Έβρομαία. Τη Μ. Έβρομαία νηστεύουν σχεδόν όλοι οι Χριστιανοί. Τη Μ. Πέμωτη οι νοικοκυρές άσος ωλύ ωρνώ καταχίνονται με το βαγμένο της αίσχης. Το άσος ωρνώ άσωση άρχισαν να γάλλον. Ας την τα φορέ όμης ένα κοινό εργαζοί:

" Σήμερα μαύρη άσωση, σήμερα μαύρη μέρα.

Σήμερα όλοι θλίβονται και τα βανά λυωνάται

σήμερα οι άσος έβραϊοί. . . >>

Μαχία. Ψωήρχε και ύσωση άσωση στις ήλιμωρήτες η άσος ότι ύσωση άσωση άσωση άσωση "Μαχία". Δι γωρήσαν άσωση άσωση άσωση, άσωση όμης ότι ωλλοί άσωση άσωση άσωση και άσωση άσωση άσωση. Το μαχία άσωση άσωση άσωση.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δεί εοικρύνεται δασυερής φωτιάς, γυμνῶ, μαζῶς (εραφίμ)
καὶ ἡ νότα ἰδίως ὅταν εἰς εὐαίῃ ὑπαρχῆται λειχῶ.

Ἐάν ἐνθῆ εὐοικυμῆται κέοιοιο εὐαίῃ, ὑρῶντι ὁμοειδῶσαι νά
φύγη αὐοὶ τῆ ἰδία ὠρτα, δῶτι ἄλλως εἰ χαλαρῆ τῶ ὑρῶντι
ὑρῆς.

Ποιμνὴ Ἰατρικῆ. Συμβαίνει σὺλλῆς φορῆς ὁ αἰῶρῶσι
ἂν βρῆται ὑρῶντι εἰς τῆ ἰδία τῶν. Στῆ ὑρῶντι αὐτῆ ὑρῶ-
σι νά τῶ γαυγίῃ ἐνθῆ ὑρῶντι, (αἰῶρῶς ἢ γυναικα)
ὑρῶντι τῶ ὑρῶντι. (Γαῶ, γαῶ τῶ ὑρῶντι εἰμῆρα τῶ
βρῶσι τῶ νά μῆ τῶ ἰδῶ).

Μουσικῆ. Σῆμῆρα τῶ τραγῶντι κῶνι γαυγίῃ τῶ χυρῶ
εἰνθῆ ὅμοια κῶνι γαυγίῃ τῶ ἰδία τῶ Ἑλλάδα. Παλαιότερα
εἰνθῆ ἰδία τῶ τραγῶντι γαῶ κῶνι εὐαίῃ τῶ γαῶ
ἢ ὑρῶντι καὶ ἢ ἰδία τῶν εὐαίῃ τῶν εὐαίῃ τῶν γαῶ
τῶ χυρῶ τῶ Ἰατρικῆ. Ὅσα εἰμῆρα εἰνθῆ γαῶ
ὑρῶντι εἰμῆρα τῶ γαυγίῃ καὶ ὅσα ὁ
ὑρῶντι γαῶ εἰμῆρα αὐοὶ τῶ μῆρα τῶ χυρῶ εἰμῆρα
εἰμῆρα ὅμοια εἰμῆρα καὶ ὑρῶντι εἰμῆρα τῶ ἰδία
εἰμῆρα. —

Ν. Βαρδαμῶντι

Σω/λῶ

Ἰατρικῆ Ἰατρικῆ.

28. 3. 1970.